

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Redacția și administrația: Strada Poplădoi Nr. 15.

Se prenumără la poște și librării.

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Nimeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Tipografiei”, societate pe acțiuni și la librăria L. Michaelis, strada Căminăriei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz-Barnat și la loterie

TRIBUNA

Iubileul universității din Cernăuți.

(*) În sala sinodală a reședinței metropolitane din Cernăuți s'a sărbătorit Duminecă, în prezența ministrului austriac de culte și instrucțiune, asistat de reprezentanții tuturor universităților austriene, iubileul de 25 ani al fondării universității Francisc-Iosefine din Cernăuți.

Interesul deosebit al Românilor pentru această sărbătoare s'a manifestat și prin împrejurarea, că la iubileu a luat parte în mod oficial dl prof. universitar Dimitrie Onciul, ca reprezentant al universității din București și dl Dimitrie Sturdza, ca reprezentant al Academiei Române. Din partea universității din Iași nu a asistat nici un reprezentant, așa ni-se pare, pe motivul, că la iubileul universității din Iași, care a avut loc acum trei ani, nu a participat universitatea din Cernăuți.

După sărberea oficială din sala sinodală a urmat un banchet în Casina militară, ear' seara a fost un mare „raut” la președintele țării, baronul Bourguignon. În prețuia iubileului a dat Metropolitul Arcadie un mare dîneu în cinstea ministrului austriac de culte și instrucțiune Dr. cav. de Hartel. Discursurile și toastele au curs gârâ și toate au culminat în apoteozarea culturii germane, al cărei cel mai avansat pion în Răsărit — universitatea din Cernăuți.

În șirul toastanților la banchet s'a ridicat și dl Sturdza și amintind că și d-sa s'a nutrit la sinul culturii germane a ținut să aducă în termeni caldușoși elogiul la adresa acestei culturi. Așa ni-se pare, că șeful partidului liberal al regelui liber românesc a uitat pentru un moment că nu se află în Germania, ci în patria lui Stefan-cel-Mare și că mult lăudata „cultură germană” în condițiile particulare din Bucovina nu va să zică altceva decât germanizarea descendenților arcașilor lui Stefan-cel-Mare.

Eată deci motivul, pe care noi Românii nu putem s'erba alături de dl Sturdza iubileul din Cernăuți, eată deci motivul, pe care Românii din Bucovina au stat rece la o parte în fața iubileului și de tot caracteristic este, că în lista „Doctorilor ad honores” proclamăți din incidentul iubileului nu este nici un Român și între cei decorați de M. Sa împăratul din același incident nu este deasemenea nici un Român, ceea-ce este cu atât mai caracteristic, cu cât o parte

însemnată a speselor de fondare le-a purtat fondul religios gr-or și o parte din salariile profesionale se plătește și astăzi din același fond.

Nu sîntem adversari ai culturii germane, îi recunoaștem în plină măsură valoarea și nu negăm rolul important ce-l are în dezvoltarea poporului român și al instituțiilor românești. Dar' pe cât de recunoșcitori sîntem, pe atât de energic trebuie să ne înălțăm glasul de protest, când cultura germană depășește artificial frontierele sale naturale și înăbușe cultura românească și dezvoltarea acesteia acolo, unde cultura națională este principala condiție de existență pentru poporul român.

Universitatea din Cernăuți s'a fondat la cererea țării și în interesul țării cu ocaziunea sărbătorii centenarului adnektării Bucovinei și de atunci până astăzi a nesocotit și nesocotește interesele țării. Este un cuib al germanismului în inima Bucovinei, ostil limbii și naționalității băștinașe.

Afară de unele colegii la facultatea teologică și de colegiul limbii române la facultatea filosofică, toate colegiile sînt germane și profesorii, afară de profesorii de teologie și profesorul limbii române, sînt toți aderenți unei direcțiuni politice contrare intereselor țării și declarat ostile poporului român.

Un singur exemplu ne luminează situațiunea. Învățământul limbii române la școalele medii nici nu merită numele de „învățământ”. Afară de gimnaziul inferior din Suceava și cele două clase paralele din Cernăuți întreg învățământul e german, așa încât absolvenții gimnaziilor din Cernăuți, Rădăuți, etc. nu știu nici scrie și ceti corect românește. Urmarea acestei situații a fost, că unii din părinții mai luminați și-au trimis copiii pe la gimnaziile din Ardeal, la Beiuș, Brad, Năsăud, Blaj și Brașov, ca să învețe cât decît românește.

Senatul universității din Cernăuți, ca să pună capăt acestei stări a declarat, că nu recunoaște valabilitatea testimoanelor de maturitate din Transilvania și ministrul a aprobat acest conclud, prin care s'a tăiat calea tinerilor bucovineni pe la școalele noastre medii.

E ridicol, ca testimoniu de maturitate din Blaj și Brașov, recunoscut la universitatea din Viena, să fie invalidat la Cernăuți și Ardeleni cari urmează cursuri de teologie la Cernăuți să fie nevoiți a cere dela minister cas de cas recunoașterea valabilității examenului de maturitate din Ardeal.

Pentru studenții dela facultatea juridică nu e nici un colegiu în limba ro-

mână. Astfel se germanizează întreaga viață justiciară. Căci cum vom pute pretinde dela un procuror să-și facă rechizitoriul românește, sau dela judecător să facă sentința în limba română, sau dela avocat să așeze românește, când nici la gimnaziu, nici la universitate nu numai nu i-se dă ocaziune să învețe românește, dar' se împedecă chiar învățarea limbii române.

La tribunalul din Cernăuți și Suceava s'au făcut încercări cu pertractări conduse în limba română (cam 40% din judecătorii Bucovinei sînt Români) și aceste pertractări au periclitat serioșitatea mersului justiției, căci era curagios să ascultî limbajul avocatului sau al judecătorului. Advocații, judecătorii și procurorii români, pe lângă cea mai mare bunăvoință nu pot face pertractări în limba română, căci nu au învățat îndestul limba, ca să o poată folosi cu acea ușurință cu care folosesc limba germană. Astfel eludează învățământul dela universitate dispozițiunile legii, care a introdus limba poporului în viața justiciară.

Universitatea din Cernăuți, fondată în mare parte cu bani românești, pe pămînt istoric românesc și în mijlocul unei populațiuni românești, este o pepinieră a germanismului, care trebuie combătută dacă nu voim ca întreaga viață națională a poporului român din Bucovina să fie otrăvită.

Dacă aducea dl Sturdza omagii și elogiul culturii germane la iubileul universității din Tübinga sau Halle, închinăm și noi cu dragă voce cu d-sa; la Cernăuți însă fi zicem: Depărtează Doamne dela noi acest pahar amar!

Sibiu, 7 Dec. n.

În chestia națională. În seara de ieri, Joi, a dietei maghiare, a luat cuvîntul și prim-ministrul Széll, pentru a răspunde la toate învinovățiile aduse guvernului în decursul discuției dezvoltate asupra bugetului. A vorbit deci și în chestia națională, răspunzînd deputatului Komjathy. A zis că da, voeste pace cu naționalitățile, pentru-că aceasta o preînd interesele dezvoltării statului unitar maghiar. Dar' scopul nu se poate atinge prin o politică recomandată de Komjathy. Dacă ar urma staturile lui Komjathy, ar ajunge acolo, că statul maghiar ar fi certat cu toată lumea, și ori-ce progres ar fi zădărnici. După ce vom cunoaște vorbirea întreagă vom reveni. Deocamdată constatăm, că cu toate-că dl Széll se ferește de a fi certat cu toată lumea, cătă vreme merge pe calea bătău de antecesorii sei, rămane totuși rău certat cu — rațiunea.

„Stăruință”.

Dela un frunțas luptător al nostru primim următoarele reflexiuni la cele scrise în articolul din nr. 220 cu titlul: „Stăruință”:

Am cetit articolul intitulat: „Stăruință” și constat și eu, că în trecutul nostru politic, pe lângă aventuri frumoase de luptă au fost și timpuri de decadență, se le zice așa, în cari lupta a mai conținut, ca la ocaziune dată să se reieșe firul energiei.

În ori-ce cas însă din trecutul nostru vedem, că luptătorii frunțași, aceia cari au condus și conduc firele politice naționale, au fost întotdeauna la locul lor, au luptat întotdeauna fără preget și au îndemnat la luptă pe popor, cu cuvîntul și cu fapta, dînd adese-ori exemple de jertfe și de abnegație. De aceea, dacă une-ori lupta și aventur națională a stagnat, au fost de vină împrejurările împovărătoare, dar' nici-cînd nu conducătorii, cărora prin urmare nu li-se poate imputa lipsa de stăruință în eluțarea drepturilor naționale.

Așa a fost aceasta dela 1848 și până în timpul present, chiar și în timpurile de stagnare. Cei-ce au urmărit sau vor urmări cu atențiune luptele poporului românesc, se vor convinge despre aceasta și-mi vor da dreptate.

Eu nu voesc aci să mă estind mai departe în trecut, ci voesc să aduc de exemplu, pentru susținerea tezei mele de mai sus, tocmai starea noastră cam de un deceniu încoace, adică luptele și starea actualei generațiuni.

Știm cu toții, ce avînt frumos luaseră luptele naționale pe timpul ducerii Memorandului la Viena și pe timpul procesului acelu Memorand.

După aceasta a urmat stagnarea sau amorțea, care ține până în zilele aceste.

Dar' oare sînt de vină la crearea acestor stări conducătorii frunțași ai noștri? Oare li-se poate imputa lor neglijență sau lipsă de stăruință sau energie?

Nu, pentru-că știm, că frunțașii eșiți din Vaș și Seghedin, îndată-ce s'au reîntors acasă, au convocat în mai multe rînduri adunări naționale și de protestare. E lipsă aceasta de stăruință? Pentru astfel de adunări ei au fost de nou aruncați în temniță, ear' conferențele convocate au fost oprite. A fost disolvat comitetul nostru național, activitatea politică a frunțașilor noștri a

fost oprită și oprite au fost până și consultările private în afaceri politice.

Forța s'a impus față de drept și această forță detestabilă a fost și este cea mai principală cauză a stagnării noastre, ear' nu lipsa de stăruință a frunțașilor noștri și peste tot a națiunii noastre.

Constatat aceasta, adică împrejurarea, că la stagnarea de acum nu este de vină lipsa de stăruință a conducătorilor noștri naționali, să întoarcem acum foaia.

Oare, dacă din partea frunțașilor noștri s'a făcut tot ce s'a putut pentru susținerea și continuarea luptei naționale, urmează că până-cînd va veni timpul de-a relua firul întrerupt prin forță, să stăm locului?

Noi avem, în cadrul programului național, un vast teren de luptă, în comune și în municipii. E adevărat, că în congreagații, în câteva centre comitatense se face luptă, cum aceasta se accentuează și în articolul „Stăruință”, dar' lupta aceasta nu e încă îndestulătoare. Pentru-ce nu pășesc frunțașii noștri din toate comitatele, locuie de Români, pe arena de luptă? Și pentru-ce nu se organizează masele poporului pentru lupta legală în comune?

Aici trebuie să stăruim cu toții, luînd exemplu de stăruință chiar dela frunțașii noștri din comitetul național.

Aceasta cu atât mai mult, că pe acest teren și în cadrul legilor, stăpînitorii noștri nu pot ave nici un pretest de-a ne oprî în lupta noastră legală.

Apoi mai avem o armă, armă cinstită și puternică, cu ajutorul căreia putem să luptăm și care ne poate ajuta în lupta din municipii și comune.

Această armă e ziaristica. Întotdeauna presa are mare însemnatate la un popor, dar' la noi, în împrejurările actuale, ea are o însemnatate enormă. De aceasta ar trebui să ne dăm seama odată și să oțelîm această armă, parte comunicîndu-ne păreriile asupra chestiilor politice, toți din toate părțile, parte spriginind în privința materială presa noastră. În acest punct earăși trebuie să accentuez, că exemplu de stăruință se luăm dela conducătorii noștri naționali. Ei susțin ziarele noastre cu mari jertfe materiale, luptînd cu mari neajunsuri din cauza indiferențismului nostru. Dar' ei le susțin cu mare abnegație și stăruință tocmai pentru-că sînt convinși de puterea și însemnatatea acestei arme. Dela ei să luăm exemplu și în privința aceasta.

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Din Estetica Tragicului.

— Replică la răspunsul dlui Dr. Iosif Blaga —

de

Dr. Ghiță Pop.

(Urmare).

Al doilea element al tragicului e lupta eroului.

Eată ce am zis în critica mea referitor la acest punct: „Nu e destul cu suferința. Se zice că viața e o luptă. Ei bine, în societatea omenească valoarea unui om depinde de modul cum știe să deie piept cu soarta, care ne impune această luptă. Cu cât cineva e mai energic, activ și rezoluit, cu atât crește și valoarea lui în fața lumii; cu cât e mai laș, moale și pasiv în lupta vieții, cu atât pierde în ochii noștri. Această lege există și în tragédie, încă în măsură și mai mare. Un erou nevoiaș, lănced și neputincios stîrînește în noi dispreț, și unde desprețuim, acolo nu putem ave simpatie, ear' simpatia pentru eroul tragic e prima condiție, fără care nu se poate produce în noi plăcere estetică. Așadar' eroul trebuie să lupte.”

Ce-mi răspunde dl Blaga la aceasta? Lăsînd la o parte chestia principală, dacă e necesar sau nu să lupte eroul, d-sa se leagă de cuvîntul „soarte”,

il identifică cu „Moira” Grecilor și „Fatum-ul” Romanilor, și ca un adevărat escamotat merge scotea deodată aderență — tragediei fataliste (Schicksalstragödie). Dar' bine, n'am scris eu în „Convorbiri literare” următoarele cuvînte? „Postul trebuie să motiveze moartea eroului din caracterul seu și din faptele sale”. Reese cumva de aici, că eu admit în tragédie ideea fatalismului? Și earăși n'am scris eu: „La finele tragediei publicul se și poată zice, așa trebuia să se întîmple și nu altfel, căci atunci vedem, că în tragédie este plan, ordine, rațiune, că totul se bazează pe nex logic și causal, ear' nu pe întîmpleare oarbă”. Spun aceste cuvînte, că eu stau pe baza tragediei fataliste? Dar' și mai lămurit mă exprim într'un al treilea loc: „Faptele eroului trebuie să fie de natură, că ele trebuie să aducă moartea eroului cu necesitate absolută, precum din ghindă răsare stejar și nu răchită sau altceva”. Întreb, oare așa vorbește acela, care stă pe baza tragediei fataliste? Atunci ce înțelegem prin „soarte”? Aceste trei citate și întreaga mea critică răspund: Caracterul și faptele isvorite din caracter constituie soarta omului, deci și a eroului tragic. Unde e aici vre-o idee fatalistă? Atunci cu cine se ceartă dl Blaga? E de necrezut, cu cătă lipsă de judecată și logică combate d-sa. Să mai aduc încă un exemplu. În cartea sa susține, că tragedia antică e fatalistă (Schicksalstragödie), adică eroii sînt duși la peire de cătră o putere supra-omenească „Moira”. Această teorie am combătut-o în critica mea, susținînd, că în literatura antică nu există decît o singură tragedie fatalistă, unde soarta

eroului e predestinată și inevitabilă. E Edip. Însă toți ceilalți eroi din tragediile grecești ajung la un sfîrșit tragic în urma caracterului lor și cu voință deplină. Acestea sînt cuvintele mele. Atunci în urma căreia escamotări dl Blaga merge scotea aderență la tragediei fataliste? Cunoaște d-sa istoria lui Cervantes despre cavalerul care luptă contra morilor de vînt? O simplă întrebare!

Referitor la al doilea element al tragicului am mai zis, că „eroul trebuie să arete pasiune înfocată și voință nestrămutată în urmărirea unui scop serios și mare”. Dl Blaga nu admite voința nestrămutată, ci afirmă: „Tocmai lipsa de voință nestrămutată duce pe erou la sfîrșit tragic. Ce voință nestrămutată desfășură Hamlet, Brutus, Coriolan, Romeo și Iulia etc.? Dacă acești eroi erau conduși de voință nestrămutată, nu cădeau” (Polem. p. 18). Ean să analisăm puțin această teorie.

Ori-ce erou tragic voeste ceva. Hamlet vrea să descopere crima sêvirșită asupra tatălui seu. Brutus vrea să împedecă întemeierea monarchiei. Coriolan vrea să frîngă puterea plebei. Romeo și Iulia vreau să se căsătorească cu toată ura între familiile lor. Walenstein vrea să și pună coroana Boheimiei pe cap. Horia vrea să nimicească privilegiile nobilimii feudale etc. Deci fiecare urmărește un anumit scop. Ei bine, eu zic, că acest scop eroul nu trebuie să-l peardă din vedere în nici o împrejurare, fie căt de mari obstacolele, ce i-se pun în cale. Pentru-ce? Să presupunem, că Hamlet, voind să descopere pe ucigașii tatălui seu, s'ar fi

convins, că dovezile ce le are sînt înșelătoare și și-ar fi strămutat voința. Am mai fi avut noi tragedie? Nu. Sau că Brutus voind să împedecă întemeierea monarchiei s'ar fi convins că e imposibil și în consecință și-ar fi strămutat voința și ar fi primit forma monarhică de guvernare. Am fi avut tragedie? Nu. Sau că Coriolan voind să frîngă puterea plebeilor, ar fi ajuns în fața Romei, însă s'ar fi convins că e în nedrept și deci împăcîndu-se cu plebeii și-ar fi strămutat voința și bîgîndu-și sabia în teacă s'ar fi reîntors — unde? Fără îndoială la Roma, consecvent cu strămutarea voinței; dar' atunci n'am fi avut tragedie. Sau că Romeo și Iulia voind să se căsătorească împreună s'ar fi convins că ura dintre familiile lor e prea mare și strămutîndu-și voința și-ar fi luat ziua bună unul dela altul (se înțelege cu lacrimi în ochi). Am fi avut tragedie? Nu. Sau că Horia voind să nimicească privilegiile nobilimii feudale s'ar fi convins că această nobilime are dreptate și strămutîndu-și voința s'ar fi împăcat cu starea de atunci. Am fi avut tragedie? Nu. Sau că Antigone voind să îngroape pe fratele ei, s'ar fi convins că are nedreptate și strămutîndu-și voința ar fi ascultat de porunca regelui. Am fi avut tragedie? Nu. Dar' ce am fi avut? Probabil niște sarbede drame (Schauspiele), a căror notă caracteristică este tocmai aceea, că eroul în cursul acțiunii se convinge despre nedreptatea sau imposibilitatea principiului ce urmărește și strămutîndu-și voința renunță la el. Așadară pentru-ce devine tragic eroul? Pentru-că nu voeste să-și strămute voința, ci mai

bine-și jertfește viața. De aceea avem tragedii. Vedem dară că legea dlui Blaga, care zice, „că tocmai lipsa de voință nestrămutată duce pe eroi la sfîrșit tragic”, trebuie întoarsă de-adreptul cu fundul în sus și zis: „Tocmai voința nestrămutată duce pe erou la sfîrșit tragic”. Oare pentru-ce a mai scris dl Blaga o teorie a dramei?!

Ceea-ce dl Blaga numește „lipsă de voință nestrămutată” nu e altceva decît o greșală din partea eroilor în alegerea mijloacelor, cari au să-și conducă la țintă sau o neglijență a unei datorie. Căci se esamînă. Dl Blaga zice, că dacă Brutus nu permitea lui Antonius să vorbească în for, nu-și punea capul, ci ar fi trăit mai departe. Dar' întreb: oare această permisiune înseamnă ea, că Brutus s'a lăpădat de principiele republicane, că și-a strămutat voința de-a mai combate monarhia? Din contră, nu-și lăpădă el viața tocmai fiindcă nu vrea să primească monarhia, eșită biruitoare? Eată-i cuvintele:

Volumul! Tu vezi cum merge lumea. Inimicul Ne-a împins la marginea prăpăstiei. Mai deun e să sîrîm în ea noi înșine. Deat se ne mîbrănească el într'însa.

Atunci cum ni-se prezintă permisiunea dată lui Antoniu? Ca o simplă greșală sau neglijență, ear' nici-decum ca o inconșvență, cum susține dl Blaga. Căci în-conșvență e omul atunci, când își propune o țintă, și apoi se abate dela ea. O astfel de schimbare de front nu există în caracterul lui Brutus, și tocmai pentru aceea se sinucide, — consecvent dela început până la sfîrșit. (Va urma).

Și acum încheiu deocamdată. Cred, că cei-ce cunosc trecutul nostru politic și apreciază faptele fără patimă, vor fi convingiți, că conducătorii politici din trecut și cei actuali ai nostri nu pot fi învinovați cu lipsă de stăruință.

Aceasta am voit să o scot la iveală, comentând articolul »Stăruință«.

Revistă esternă.

Din China.

Din Shanghai se depeșează, că tratativele de pace încep Duminecă în Peking. Între reprezentanții puterilor și ai Chinei s'a statorit, că puterile nu vor cere ca prima condiție pedepșirea vinovaților, ci această pretențiune va forma o clausulă a condițiilor, formulate de puteri.

Ziarele engleze sunt informate, că în 3 l. c. s'a dat un edict împărătesc, în care se recunosc meritele lui Tungfusiang, dar se constată, că el nu cunoaște obiceiurile internaționale și astfel periclitează raporturile bune ale Chinei cu puterile străine. De aceea Tungfusiang e lipsit de toate demnitățile, dar e lăsat de comandant al trupelor din Kansu. De aci ziarele conchid, că veduva împărăteasă nu voeste a-l pedepși serios pe Tungfusiang.

Kruger.

Acum e sigur, că Kruger nu va fi primit în audiență nici la Împăratul nostru și de aceea el nu va merge nici la Viena.

Din Bruxella se anunță, că contele Cirschi, consilier de ambasadă, a avut o întrevedere cu Kruger, cu care ocaziune l'a spus, că împ. Wilhelm va primi mai târziu cu plăcere pe Kruger, dacă împrejurările vor permite, dar visita lui trebuie să fie lipsită de orice caracter politic. Aceasta din motiv, că nu poate fi vorba despre aceea, ca Germania să intervie pentru pace.

Tot din Bruxella se anunță că între agenția de acolo a Transvaalului și Livadia s'au inițiat tratative pentru primirea lui Kruger din partea Țării Resultat tratativelor nu se poate prevedea.

Crisă ministerială în Bulgaria.

Ministerul Bulgariei a demisionat. Ședințele Sôbraniei au fost prorogate. Se fac încercări pentru formarea unui cabinet de coaliție.

Sinod protopopesco

— în Elciu.

— Decemvrie n.

Sinoadele protopopești ambulante prin parohii, folosesc nu numai spre dezvoltarea ideilor și a desbaterilor libere a preoților tractuale în toate afacerile bis. școl. și a binelui moral și intelectual ce atinge popoarele încredințate, ci și spre edificarea popoarelor din acele comune bis. unde se țin! Căci aici vede poporul pe păstori! și aude și vede dela ei — ceea ce nu au mai văzut, capătă curaj întru susținerea și apărarea drepturilor așezămintelor bis. școl., unicul cîlenodiu ce-l mai avem!

Prin părțile noastre decurg sinoadele publice în prezența poporului și a altor inteligenți, desbaterile sînt libere și nu opresive, precum se plînge un corespondent anonim în nr. 48 al »Unirii« din a. c.

Cu permisiunea ven. redacțiuni vin a descrie și eu icăna fidelă a sinodului prot. de toamnă din districtul prot. al Dergei (arhid. gr.-cat.) ținut în 15 Noemvrie st. n. în comuna »Elciu«, în școala gr.-cat. de acolo.

Circulat fiind prin P. O. D. Protopop Ioan Hătegan, încă cu 30 zile înainte ținerea acestui sinod, precum și programul obiectelor desbătându-se în acela, poporul gr.-cat. din Elciu, carele din 1884 nu mai văzuse întrunire preoțească în comuna lor — cu mic și mare ca pe ziua Paștilor aștepta, ca să vază sinodul, desbaterile și pe păstori! tractului.

Ziua de 15 Nov. — deși zi comună — a fost pentru Elcieni zi de sărbătoare; toți lăsară câmpul, plugul etc. și alergară la biserică, unde se țin sf. liturgie solemnă prin prot. Ioan Hătegan cu asistență de 3 preoți, la finea căreia țină predica cea atât de instructivă și plină de exemple despre beutură »vinarsului« și urmările rele ale aceleia, carea poporul cu atîta sete a ascultat-o, de în fine mulțumind protopopului, îi spusură în față: că mai drepți și mai adevărați, nici D-zeu nu ne poate spune, și se apromiseră că nu o vor uita, ci o vor țină în minte și se vor acomoda aceleia în viitor.

Coadunată fiind preoțimea tractuală, la 1/11 ore a. m. s'a început ședința sinodală cu înțonarea imnului »Imp. curesc«, după carea presid. prin o vorbire acomodată în plenul și a poporenilor ascultători, deschide ședința sinodală.

Urmează: constatarea membrilor prezenți și absenți; după cari între altele desbateri de interes privat; presi-diu aduce spre cunoștință cu mare bucurie, că tractul Dergei prin parochiile sale Vajdahaza, Poptelea, G.-Gorbo, Tihău și Varu au ajuns în acea poziție frumoasă, de școlile capătă recușite gratis, ear' pruncii din acele comune cari vor învăța bine, apoi vor învăța măiestrii, vor căpăta stipendii din fundul cultului gr.-cat. de 86.000 fl. v. a. înființat încă în 1865, dar cu statute aprobate de ministerul de culte numai din 1899, și că pe anul școl. 1900/1901 s'au și conferit dsja 29 stipendii.

Aduce mai departe spre cunoștința sinodului, că în adun. Reun. doc. ținută în 17 Octomvrie a. c. în Cernuc s'a ales o comisiune de 3, care în consunet cu planul de învățământ în vigoare, se elaboreze împărțirea orelor de propunere, cari să fie uniforme în tot tractul. Proiectul s'a făcut, s'a revăzut și s'a împărțit pe speșele tractului, și e sub foloșire deja.

Se arată starea actuală a averii de bani a fondului școl. tract. sub manip. înțeleaptă a prot. care astăzi e de 729 fl. 59 cr. elocați în banca »Patricia« din Blaj, și a căror interese o parte se capitalizează, ear' a 2-a se folosește în tot anul pentru cumpărarea de cărți școlastice la copii săraci din tract.

Presidiul arătând înmulțirea fărădelegilor și a concubinărilor, bețiile, bătaile, neșinerea sărbătorilor și a Duminecilor, suferințele mari etc., propune:

1. Cu privire la concubinări, a se țină tare și virtos de canon. din 1896.
2. Cu privire la beutură: înființarea asociațiilor de temperanță.
3. Cu privire la cărcime: Sinodul împuternicește pe protopop ca din sinod să facă două reprezentațiuni către comitetele adm. comit. din Dej și Zălau, ca pe baza articol. de lege 40 ex 1879 §. 74. să oprească în toate comunele deschiderea cărcimelor în Dumineci și sărbători până după 2 ore p. m.; în chipul acesta vor înceta bețiile, bătaile etc.

Aceste reprezentațiuni s'au și înaintat în 24 Noemvrie a. c. nr. 539.

4. Cu privire la suferințe etc. și sărbători s'a decis: că curatoarele să dicteze pedepse de 1—2 coroane pe cei-ce vor călca legea etc.

Aceste decisiuni subșternându-se Ven. consist. cu dato 27 Noemvrie a. c. nr. 5910, au dobândit înalta aprobare.

Sinodul s'au închis la 2 ore p. m. și preoțimea ne-am întâlnit de nou la masa ospitală a tinărului preot din loc Iuliu Floricu, unde nu au lipsit toatele pentru Metropolit, protopop, preoțime etc. și ne-am despărțit, dorind că peste 1 an să ne întâlnim ear' în comuna Pănticeu.

Un participant.

Dela Recița-montană.

— Corporațiunile noastre social-culturale: Reuniunea de lectură și Reuniunea de cant și musică. —

»Știința cultivează,

Cântarea nobilitează!»

Am cetit cu deosebită plăcere, raportul publicat, despre ultima producțiune aranjată de Reuniunea noastră de cântări.

Și cât de mare 'mi-e bucuria, când pot constata, că în această luma străină, poporul nostru român, bășinaș, deși mic la număr, e în calea spre înaintare, e sîrguincios și iubitor de cultură și propășire.

Ca unul, care totdeauna am urmărit cu deosebit interes starea și progresul poporului nostru, am rămas în cântat de frumoasele rezultate prestate, în timp relativ foarte scurt, atât din partea Reuniunii de cântări, cât și peste tot din partea întregii noastre comune.

Și în adevăr, în fața atîtor por-niri tendențioase, îndreptate aproape zilnic contra aspirațiilor, afirmării și instituțiilor noastre, tot Românul de bine și cu inimă curată, e, și trebuie să fie adănc îngrijat de soarta poporului nostru.

Dar', precum un stat, tot astfel și ori-care comună, ca se poată păși cu siguranță spre dezvoltare continuă și reală, are în prima linie lipsă de conducători apți și conștiinți în chemarea lor, în a doua de frunțași și poporeni, cu același gând bun și aceleași năzuințe pentru binele obștesc.

Și mare 'mi-e bucuria, când din nou pot constata, că mai în toate locurile poporului nostru dăruit a fost cu bărbați conducători, conștiinți de poziția și chemarea lor ca atari și însufleșiți pentru nobila lor misiune.

Dar' azi, mai mult ca ori-când, avem lipsă în viața noastră biserică-ască, școlară și națională de bărbați

rezoluți, cu amorul muncii și energia morală, pretinsă de vitregitatea împrejurărilor și înflăcărați în zelul lor pentru binele bisericei, al școlii și al neamului.

Și ferice de acel popor, de acea comună, unde conducătorii sei naturali, preotul și învățătorul, în bună înțelegere, în deplină armonie și sinceritate au înțeles rostul înfrățirii și uniți în simțăminte și năzuințe nobile, oferă poporenilor toate mijloacele posibile de înaintare ear' acestia, grăbesc cu obolul lor a le sprigini și susține, trăgînd — în consecință — adevărate foloase în toată privința.

Multe sînt împrejurările cari fac, ca îndeosebi comuna noastră, ca comună montanistică, furnicarul străinismului, confesionalismului și patriotismului patentat, să fie una dintre comunele cele mai espuse și așa poziția preotului și a învățătorului una dintre cele mai grele.

Provedința a voit, ca precum și în alte comune, tot astfel și în comuna noastră să fie instituit preot și învățător harnici și cu un deosebit zel, cari pe lângă munca zilnică, sacrificată poporului, în butul tuturor greutăților, mai pun în viață și jertfesc timp și oboseală, mai susțin și corporațiuni morale puse în serviciul direct al poporenilor.

Între acestea numărăm Reuniunea de lectură și Reuniunea de cântări. Grătulăm Recițeiilor că țin la ele, felicităm însă cu atât mai virtos pe preotul Terfaloga și pe inv. Velcean, că le țin în viață, le ocrotesc cu vorba și cu faptul și urmăresc aceste corporațiuni tot același scop moral, năsuiesc să le și încheie în acel focular de cultură social-culturală, pe care se nu-l poată întineca, cu atât mai puțin periclită ori-și-ce influență daunoasă.

Că aceste două Reuniuni stau strînse una de alta, atât în organizație cât și contingent, reiese din faptul, că atât preotul ca președinte onor. al ambelor Reuniuni și învățătorul magistrul corului și secretarul ambelor corporațiuni, cât și frunțașii, între cari în prima linie președintele comitetului parochial, d-nul Alex. Poorean, preș. Reuniunii de cântări, dl Al. Crenian, precum și cel al Reuniunii de lectură, dl A. Arjoa, cât și membrii ajutători, oferă concursul lor posibil atât moral cât și material pen-amîndouă.

Și cu toate acestea mai virtos în timpul din urmă, ochiul sever, a putut constata o nițică înstrăinare între aceste corporațiuni surori, provenită doar' numai de gingașa poziție și grelele împrejurări între cari trăim, dar' spre dauna noastră a tuturor.

Dacă am simțit bucurie, când am constatat existența și progresul acestor două nobile Reuniuni, bucuria mea se potențează, când pot constata azi faptul, că prin decisiu luat de comitetul Reuniunii de lectură, de a se aranja în favorul seu o petrecere cu concursul Reuniunii de cant, aceste două Reuniuni ale noastre se închiagă într'un întreg, devenind astfel adevărate instituțiuni, cari vor și vîrșea la timpul seu roade binecuvîntate.

Menite aceste două Reuniuni a influența și ocroti la sinul lor întreg poporul nostru, ele numai mână în mână, una pentru alta și, mai presus de toate, umbrite de adevărat interes și însuflețire, pot avîr și vor pute să satisfacă aspirațiilor membrilor ce le susțin. Am ținut să constat acest fapt îmbucurător, și nu mă îndoiesc, că inițiativa Reuniunii de lectură nu va întîmpina cele mai sincere și vii aprobări din partea Reuniunii de cant.

Adevărat că la susținerea acestor două Reuniuni se recore din partea conducătorilor grele sacrificii, dar' nimic fără trudă și osteneală, ear' ce e mai frumos, decât să vezi pe învățător instruiind și ocrotind mlădițele tinere, adolescenții și întreg tineretul, ear' pe preot în mijlocul lor și al bărbatilor; pe învățător plîntînd sîmînța binelui și frumosului, ear' pe preot întîrîndu-o cu puterea evangheliei și secerîndu-o la timpul potrivit în folosul obștesc.

Și așa, știind în fruntea acestor Reuniuni pe preotul Terfaloga, care ca un adevărat părinte ocrotește aceste două Reuniuni, se interesează și e îngrijit de soarta lor, și pe zelosul inv. Velcean, inima mea e liniștită, căci are deplină convingere, că așa se va întîmpla, — bine știindu-se că în această lume străină Românașii nostri numai prin susținerea acestor două Reuniuni, ce au, se mai pot afirma. Am zis și doresc din inimă! Dece Dumnezeu!

Nepeocupatul.

La

Abonament lunar

pentru

Decemvrie st. vechiu

înviat

Administrația ziarului »TRIBUNA«.

CHESTIUNI ȘCOLARE.

Adunare inv. la Bocșa.

— 2 Decemvrie n.

Adunarea de toamnă a învățătorilor români gr.-or. din despartământul Bocșa, diecesa Caransebeșului, s'a ținut Joi, în 16/29 Noemvrie a. c., în școala gr.-or. din Bocșa-montană, dela 8—12 ore amezai, fiind prezenți 1/3 parte dintre învățători, parochul David Terfaloga din Recița, parochul din Ghilad, Aurel Drăgan, membrul fundator avocatul Ioan Budințan și protopretorul cercual Iuliu Knoty.

Conform programului dela 8—10 ore au participat cei prezenți la orele de instrucțiune ale învățătorului Ioan Marcu, cari dela 8—9 ore în clasa I. și II. au fost din cetire și scriere, ear' în clasa III—IV. ocupațiuni din gramatică. Dela 9—10 ore »Geografia«, și anume în clasa III. noțiunile: ses, deal, munte și muntenii; în clasa IV. comitatul Timiș, ear' în clasa V.—VI. regatul »Grecia«. Lecțiunile s'au încheiat cu o »pricăsă« cântată în cor de către școlari și școlărițe și cu rugăciunea îndatinată.

După demiterea școlarilor, președintele despartământului Ioan Marcu, deschide adunarea prin o cuvîntare pozitivă, pofind și rugînd pe cei prezenți a lua parte la discușiunea și critica asupra lecțiilor sale predate și a ocupării tuturor claselor deodată, care discușiune o declară de deschisă, după-ce singur mai antău a accentuat erorile ce a observat, că s'au strîcurat în propuneri.

Discușiunea a fost pe cât de importantă, pe atât și de interesantă și a fost susținută de susnumiții domni preoți și de învățători: Stefan Albu, Iosif Velcean și Serafim Jurca, cari toți pe lângă unele scaderi mai puțin esențiale au propus și adunarea în unanimitate a declarat toate propunerile deplin succese. Impresiunea cea mai plăcută a făcut rezultatul în scriere și cetire din el. I. a începătorilor din luna lui Septemvrie, cari fără erori și adevărată destăruitate scriau cuvînte normale de o silabă pe tăblițele lor după dictatul celor prezenți cu literile l, c, a, n, m, o, s, i, r, u, t, d, b, p, g și z și tot cu aceste litere scrise și tipărite celăud corect din Abecedarul de Iosif Moldovan și consosții din Arad.

Circularul comitetului central despre activitatea despartămintelor pe anul 1900—1 s'a luat la cunoștință.

După aceste propuneri președintele și adunarea primește următoarele tесе prezentate pentru elaborare pentru proxima adunare și pentru anul întreg de gestiune:

1. Ce poate face învățătorul, ca raportul dintre școală și casa părințească să devină tot mai mult în armonia recerută?
2. Prin ce se poate tot mai mult desvolta interesul părinților și a poporului pentru școală?
3. Importanța disciplinei în școala populară pentru cultura morală a elevilor.
4. Prin ce poate învățătorul concurre la cercetarea cât mai regulată a școlii de către elevi și eleve?
5. Importanța bibliotecilor școlare și modalitățile de sporire a cărților din bibliotecă.
6. Prelegeri practice din ori-care disciplină a școlii.

Di Ioan Budințan propune tesa: »In ce mod poate concurre școala pentru a influența spiritul de economisare la băieți?« a cărei lucrare o premiază cu un galbin după censurarea prin comisiunea aleasă deja pentru censurarea celorlalte tесе.

La ordinea zilei urmînd reconstituirea biroului pe anul 1900/1, adunarea alege tot biroul de până aci, ear' ca loc pentru ținerea adunării de primăvară designează Recița-montană.

La punctul: propuneri, dl Ioan Budințan luînd cuvîntul, aduce înainte periclu mare, ce s'a ivit în comunele aparținătoare protopreturilor din Bocșa și Recița prin constatarea ivirii în mod înspăimîntător a păduchelui de sânge (păduche lănos, Blutlaus), care insect periculos amenință moșile de meri, precum a nimicit filoxera viile și propune a se discuta modalitatea de a pune în vedere acest pericol poporului din aceste două cercuri pretoriale.

Asupra acestui obiect s'a discutat cu toată serioșitatea și la propunerea dlui paroch Terfaloga și a dlui protopret I. Knoty s'a hotărît, ca domniilor preoți și învățători să se adreseze un circular din partea dlui protopop tractual ca atare, din partea dlui președinte al despartământului Reuniunii învățătorilor, din partea dlui I. Budințan, ca directorul despartământului »Astra«, în care să se îndemne preoțimea, învățătorimea și frunțașii poporului ca în conțelegere cu antistile comunale, cărora protopretorul deja a dat ordin, să preîntîmpine acest pericol, ce amenință cu totală secare a unui izvor de venit mare al poporului din aceste părți și fără întârziere să lumineze poporul și să-l îndemne, ca earăși fără întârziere să folosească mijloacele pentru apărarea moșilor contra menționatului insect, observînd cu strictețe prescripsele instrucțiunii edate de stațiunea reg. ung. pen-

tru insectologie, ce se află la antistilele comunale și cari s'au împărțit între toți cei prezenți recomandînd, ca la ziua când se vor țină prelegeri publice spre acest scop, să participe poporul și să-l lumineze, a pune în aplicare învățătorile cuprinse în instrucțiunea provocată.

După-cum sîntem informați circularul propus s'a și distribuit în ambele cercuri la adresa preoțiilor și învățătorimii.

Dorind ca și adunarea proxima să fie tot atât de folositoare ca și cea prezentă, încheiu cu vorbele: Înainte! înainte! Unul din cei de față.

Cronica zilei.

Sibiu, 7 Dec. n. 1900.

Memento. 8 Decemvrie: Adun. gen. a »Soc. pentru înființarea unei școle de fete române în Oradea-mare«, în localul inst. »Bihorean«.

Balul »Reuniunii fem. române din Sibiu« după-cum sîntem informați se va țină la 19 Ianuarie st. n. și nu la 29 Ianuarie, cum din eroare s'a spus în numărul anterior al ziarului nostru.

Concertul »Reuniunii române de cântări din Brașov« s'a amînat pe Marți, 5/18 Decemvrie (preseara S-tului Nicolae), din cauză că sala teatrului e ocupată de societatea germană de opere.

Cununia reginei Wilhelmina. Despre apropiata cununie a reginei Olandei scrie următoarele ziarul »Times« din Londra. Înainte de fixarea zilei de cununie se impune încă rezolvarea unor chestii de formă. Proiectul de lege despre căsătoria domnitorului trebuie să fie supus și parlamentului și acela trebuie să primească naturalizarea mirelui și mărimea sumei ce-l compete acestuia din lista civilă. Din lista civilă pe lângă regina va mai primi regina mamă anual 300.000 coroane și tinărul prinț de Orania, până la etatea de 18 ani câte 200.000 coroane anual. Acest proiect va fi primit de casa deputaților și va fi ratificat de casa magnaților încă înainte de vacanțele Crăciunului. — Cununia va fi în biserica cea mare protestantă din Haga. Preot cununător va fi Flier, parochul de curte.

„Noi și Bulgarii“. Liga culturală a fixat ziua de 7 Februarie pentru începerea conferențelor la Ateneu. Prima conferență se va țină în acea zi de către dl B. P. Hașdeu, care va vorbi despre »Noi și Bulgarii«. Dl Hașdeu va dovedi în această conferență, că propriu zis poporul bulgar este compus din două rase deosebite, slavă și tătară, și influența culturii rusești asupra acestor două rase. Va face o paralelă între bulgarul român din țeara românească, bucovinean, macedonean, basarabean, transilvănean și Românul din Negotin (Sesliv).

La »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« s'au înscris de membri ordinari: Augustin Tuhut, sodal cismar, George Trifan, Dumitru Valeriu Poponea, culegător-tipograf, Petru Barac, morar, Eliseu A. Ionescu, Ioan D. Comșa, sod. pielari, Nicolae Crișan, sodal punctofar, Ioan Stănilă, sodal ourelar, Ioan Popa-Popadan, sodal măsar, ear' de membri ajutători Fritz Konnerth, pălărier și Josef Lazar, cafetier.

E mîntuită patria. Zilele acestea primesc o ilustrată, pentru care am fost silit să solvesc 16 bani, deși ilustrata era timbrată cu un timbru de 4 bani. Întrebînd pentru- ce am a da cei 16 bani, dacă e timbrată, 'mi-se răspunde, că pe ilustrată e scris în 10 limbi că e »Cartă postală«, dar' nu sînt șterse numirile străine, ca să rămîna numai »Leveles lap«, căci acela e numele ei. E deci mîntuită patria. Limbile locuitorilor din această țeară nu sînt considerate fără numai cea ungurească. Trăească posta și dl ministru!

Romul.

Biserică lăcitată. Ziarul »M. Szó« aduce următoarea știre de necrezut: În comuna românească Scheus din comitatul Caraș-Severin s'a întîmplat că învățătorul Mihail Polipea a pîrit comunitatea bisericăască, pentru-că nu l'a plătit întreg salariul anului trecut. Ajungînd lucrul la lăcităție s'a lăcită biserică română, pe care a cumpărat-o cu 600 coroane pîritorul învățător. Așa ne spune »M. Szó«. Ne place însă să credem, că în curînd vom primi din loc competent desmintirea acestui fapt desonorător.

Ninsoare. Pe când la noi este vreme frumoasă, ca de primăvară, în România, cum anunță ziarele de dincolo, a nins în mai multe părți ale țării.

O statuă veche. Zilele acestea s'a desgroapă în Pompei o statuă minunată de metal, care reprezintă un bărbat tînăr desemnând. Se zice, că aceasta e cea mai frumoasă statuă din câte s'au aflat până acum în Pompei.

Infrumșetarea capitalei române. Dl inginer Georgandă, șeful planurilor de pe lângă primăria capitalei București, lucrează actualmente la un important plan pentru formarea unei mari piețe pe cheul Dâmboviței lângă podul Mihail-Vodă din București. Această piață va avea ratișoarea prin strada Mihail-Vodă, unde se va ajunge printr-un bulevard la elipsa bulevardului Maria. În fața arsenalului se va ridica o clădire monumentală, care va fi sau *Palatul Bursei* sau *Opera*. Piața va purta numele de *Forul Traian*, ear' în mijlocul ei se va ridica un monument comemorativ.

Revocare. Sîntem informați, că cartea de poezii, intitulată *„Din imitațiunile lui Ioan dela Buceci“*, a fost revocată și scoasă din circulațiune.

De-ale lui Sarafoff. Ziarul *„Pensula Balcanică“* află, că în ultimul congres al comitetului bulgar din Sofia, ținut săptămîna trecută, s'au luat următoarele decizii:

„Ori-ce Macedonean de ori-ce naționalitate, care se află stabilit în Bulgaria, trebuie să plătească în termen de patru luni taxa ce i-se va cere de comitet pentru liberarea Macedoniei, care taxă variază între 100—1000 fr.

„Aceste taxe au ajuns pentru Macedoneni și mai ales pentru Români din principatul vecin niște adevărate dări oficiale.

„Aceste impozite trebuie să implinească suma de 6.000.000 de fr. bani destinați pentru revoluția din Macedonia.

„Imediat după terminarea congresului, să se organizeze bande, care să fie formate din oameni fără capătău, și să pîrîndă în Macedonia, ca să iee dela Români de acolo, prin ori-ce mijloc, oarecîte bani în valoare de 1.000.000 de lei.

„Toți brutarii din Bulgaria sînt obligați să plătească câte 50 bani de fiecare sac de făină ce vor cumpăra.

„Deasemenea și măcelarii câte 20 bani de fiecare cap de vită.

„Nici vînzătorii de fructe n'au putut scăpa de aceste taxe, căci și ei sînt obligați a plăti câte 20 bani de fiecare coș de fructe.

„Banii vor fi întrebuințați la cumpărarea de muniții de război, de cari în curînd comitetul va avea nevoie.

„Ori-ce ținîr macedonean, de ori-ce naționalitate, care se află în Bulgaria dela etatea de 17 ani în sus, trebuie ca Duminecile și sîrbătorile să meargă la locul destinat pentru a face exerciții militare sub conducerea de ofițeri bulgari în activitate, cari au fost puși la dispoziția comitetului de înșeși guvernul bulgar.

„În tot timpul cât va dura instrucția, fiecare trebuie să-și achite prețul cartușelor ca la risipit.

„S'a ordonat deasemenea și stăpînitorilor ca în sus zisele zile slugile să fie libere ca să fie instruite.

„Să se organizeze în fiecare oraș, orașel și chiar prin sate, niște societăți care să fie înșăroinate cu stringere de ciorapi, cămăși, haine etc. de cari comitetul va avea trebuință în curînd.

„Până în luna lui Martie 1901 aceste dispoziții trebuie să fie implinite și apoi să se procedeze la o rîșcoală pentru liberarea Macedoniei.

nici vieța lungă, nici puterea ca atare; era esecuitarea vieții, îndeplinirea acelei misiuni indicate de natură și organizația individului: a lucra, a lupta, a trăi complet“ (84). Drept ori-ce comentat la această procedură unilaterală, ca să nu zicem anormală, ne vom mulțumi a cita următoarea calificare ce-și dă șieși însuși dl Găvănescu: „A elibera inteligența, nu înseamnă numai a-i da cunoștințe despre lume, ci a o face să funcționeze după legile logice. Când este lăsată în voie să tragă concluzii reperi din date puține, inteligența nu află adevărul, nu funcționează normal“ (104). Mai aspru, nici noi nu l-am fi calificat.

Alta. Vorbind de caracterul omeneș, dl Găvănescu combate următoarea teorie schopenhauriană: „Numai inteligența omului variază, numai ea se perfecționează. Și tot sporul de cunoștințe și toată creșterea intelectuală n'au alt rol decît să servească, ca instrument, din ce în ce mai efectiv, aceluia scopuri“ (54). Aceasta însă nu-l împiedecă pe autor de a susține el însuși aceeași teorie, zicînd: „Numai evoluția sufletească, începută odată cu cea fizică, merge mereu înainte, complicîndu-se necontenit și modificîndu-se corespunzător din natura fizică omenească neapărat doar a acel substrat material, în care se înfășează simțurilor puterile sufletești“ (4).

Vorbind de metodologie, dl Găvănescu, deși promite că va începe cu educația morală și intelectuală, între cari va intercala pe cea fizică, în realitate începe cu cea fizică și sfîrșește cu cea intelectuală, între cari intercalează pe cea morală. Dar, ceea-ce e neexplicabil, autorul amestecă fără rici un plan, chestiunile dela un fel de educație la celalalt. Așa, la educația fizică tratează chestiunea *surmenajului*, despre care singur spune, că: „Acesta e una din problemele capitale ale didacticii moderne“ (110). Alta. „Copilul e o ființă plină de fantasie, aproape fantastică“, ear' ceva mai jos pe aceeași pagină: „Copilul, din cauza acestei organizații nedesvolte fiziologice, este o ființă în adevăr fantastică“ (221). De aci urmează, că după logica dlui Găvănescu „aproape fantastică“ = „în adevăr fantastică“ și „aproape“ = „în adevăr“.

La pag. 153 ne spune, că copilul nu crede, de loc în realitatea obiectelor ce-i servesc de jucării, ca păpușa, bețul de călărie etc. Ear' la pag. 222 zice, despre aceleași jucării: „după câteva indicii, sîntem aproape înclinați a admite, că copilul crede, în jocul său, crede așa de mult în fantasiile lui“. Cum la domnul Găvănescu aproape = în adevăr înlocuînd, avem: „sîntem în adevăr înclinați a admite, că copilul crede etc.“ Va să zică: Uite popa, nu e popa.

Vorbind de metoda cronologică în istorie, zice:

„Se cere unor copii de 12 ani să-și fortzeze imaginația lor a sări peste cinci mii și mai bine de ani înainte de Christos, peste șapte mii de ani îndărăt dela nașterea lor, pe vremea Faraonilor și a regilor Asirieni“ (270). Abstracție făcînd de calcularea anilor înainte și după era creștină, ceea-ce nu poate schimba întru nimic cursul vremii, din această inestricabilă galimatie rezultă, că cele 5000 de ani dinainte de Christos adunate la cele 2000 de după Christos, în loc să rămîna tot anterior copilor nostri de azi, devin deodată, ca prin farmec, îndărăt dela nașterea lor. Chestiunea este așa de clară, că ne mirăm cum a putut-o scrie dl Găvănescu.

În adevăr, corelările de înaintea, înapoi au înțelesuri cu totul opuse, după-cum se aplică la spațiu sau la timp. Așa, pentru spațiu, este înainte terenul de persurs, înapoi cel deja parcurs. Pentru timp dimpotrivă, înainte este intervalul vremii trecute, în urmă vremea viitoare.

Ne vom opri aci cu chestiunile de formă, căci dacă, ar fi să înșirăm toate greșelile de gramatică, stilistică, rhetorică, logică și estetică ale „Cursului de pedagogie“, am fi siliți a reproduce cartea pe de-a ntregul. Încheiînd deci partea I-a formală a cercetării noastre, vom trece la *fondul* chestiunii, la tendința și scopul general al cărții dlui Găvănescu. (Va urma).

Din public. *)

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea petrecerii aranjată la 22 Octomvrie a. c. în favorul școalei gr. or. din Mercuria au binevoit a contribui următorii:

Ioachim Muntean, paroh, Gurăului 5 cor.; Dr. D. P. Barciuanu, prof. Sibiu, I. Droș, protopresbiter, Mercuria; R. Z. Pop, paroh, Gârbova; Iosif Finger, notar; Eug. Kabdebô, com., Mercuria; 2 cor.; Dem. Comșa, profesor, Sibiu; R. Marti, A. Floaș, G. Muntean, Maria Șufană, din Mercuria; doamna Hoffmann, Săcel și Ioan Măce-

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Red. nu e responsabilă.

lariu, Sângătin, câte 3 coroane; Emil Verzariu, Sibiu; Dum. Orăștean, I. Orăștean, I. Simulescu și I. Topărcăan, din Apoldul-de-jos; D. Ivan sen, D. Ivan jun., Apoldul-de-sus; I. Dobrescu, Rod; Iul. Nemes, N. Minth, B. Szatmáry, N. N.; A. Fleischer, Dan. Stroia, I. Helju, Iuliu Oancea, G. Măcelariu, din Mercuria; Vas. Greavu, din Sibiu; Iacob Manoil, Topărcă, câte 2 coroane; Teodor Orlea, oficial consistorial, Sibiu, 1 cor. 80 bani; Vas. Greavu, Mercuria; Victoria Vasilie, V. Hința, E. Negrilă, G. Hutter, câte 1 coroană 60 bani; Victor Tordășianu, Sibiu; N. Mihăilă, Orăștie; I. M. I. Stan, câte 1 cor. — în total 97 cor. 80 bani.

Din această sumă detrăgîndu-se spesele avute cu petrecerea, precum și unele spese cu espoziția de vite, ținută în acea zi, cu 80 coroane 72 bani, a mai rămas un venit curat de 17 coroane 8 bani, cari s'au predat episcopiei parohiale.

Primească deci toți P. T. contribuîntii sincerile mulțumiri pentru spriginul dat.

Mercuria, la 31 Octomvrie 1900.
Corpul învățătoresc.

Dare de seamă și mulțumită.

Cu ocaziunea producțiunii teatrale-musicale, aranjată de Reuniunea noastră de cântări și musică, ne-au sosit următoarele oferte și suprasolviri:

Stim. Domni: Alex. Muntean, preot în Căvisinț 2 cor.; Fock Jacob 1 cor. 40 bani; Antoniu Arjoca 1 cor.; Iosif Pocrean 80 bani; Henrich Kunz 60 bani; Iosif Kranitz 60 bani; Iosif Jian 60 bani; Anton Muntean 40 bani; George Adam 40 bani; Alexandru Balanescu 20 bani; Traian Nicola 20 bani; George Crașovan 20 bani și Ionica Jian 20 bani. La olaltă 8 coroane 60 bani.

Subscribul birou, în numele comitetului își exprimă și pe această cale sincera mulțumită tuturor P. T. domni, cari au binevoit a contribui la sporirea fondului Reuniunii noastre.

Receita montană, din ședința comitetului, ținută la 1 Decemvrie n. 1900.

Iosif Velcean, A. Crenian, secretar. președinte

POSTA REDACȚIUNII.

Amicul, București. În numărul 222. Face 1 fl. 16 cr.

Bibliografie.

„Căldarul Poporului“ pe 1901.

— Voci din presă. —

Am amintit că *„Căldarul Poporului“* pe 1901, a fost bine apreciat din partea ziaristiceii noastre. Continuăm azi cu vocile de ziare asupra lui:

„Gazeta Transilvaniei“.

În editura și tiparul *„Tipografiei“*, societate pe acțiuni în Sibiu a apărut *„Căldarul Poporului“* pe anul comun 1901. Deși format mic, avînd tipar mîrunt și îndesat, e destul de bogat și foarte variat, cuprinzînd și din literatură o parte destul de mare și bine aleasă. Costă 40 bani.

„Unirea“.

„Căldarul Poporului“ pe 1901. Anul XVI. Sibiu, ediția *„Tipografiei“*, pag. 159 plus inserate, preț 40 bani. Primul și cel mai bun Căldar pentru popor. Are și de astădată o mulțime de ilustrații frumoase executate, articli literari, poezii și *„Răvagi“* de pe anul expirat. Ca noutate are un gematism al așezîmintelor românești din patrie: bisericile, școlile, reuniunile, băncile, înșiririle, ș. a. l. recomandăm cu toată încrederea.

„Bunul Econom“.

„Căldarul Poporului“ pe anul 1901 a apărut la Sibiu, cu un bogat cuprins, bine potrivit pentru popor. *„Căldarul Poporului“* care apare acum în al 16-lea an, e prea bine cunoscut în toate părțile, decît să fie lipsă să-l mai descriem. Vestim numai că a apărut, că e tot așa de bogat și îngrijit ca în trecut, și credem că toți vor grăbi a-și-l procura dela *„Tipografia“* din Sibiu, cu 20 cr. și 5 cr. de porto.

„Revista Ilustrată“.

„Căldarul Poporului“. A apărut Căldarul Poporului pe 1901, cel mai bun, mai ieftin și mai potrivit pentru trebuințele poporului român.

Profii și învățătorii nostri dela sate ar face un lucru vrednic de laudă dacă ar recomanda Căldarul acesta la toți știutorii de carte din comunele lor. E un Căldar ce-i recunoscut de indispensabil pentru ori-ce casă românească.

„Transilvania“.

„Căldarul Poporului“ (an. XVI.) corespunde deplin numelui, ce-l poartă, el are deja o reputațiune bine stabilită în opinia noastră publică și această bună reputațiune tînde a-și-o afirma tot mai mult. *„Căldarul Poporului“* e cel mai cu pricepere redactat pentru trebuințele poporului nostru, a cărui carte de toate zilele a devenit de mult. Bogat în cuprins și de astădată, cu o parte informativă potrivită trebuințelor poporului, și avînd o mulțime de ilustrații de actualitate, acest Căldar va fi rîșoit de sigur cu drag de poporul nostru. Preț 20 cr. (40 bani).

„Lupta pentru drept“.

— Voci de presă. —

„Dreptatea“.

„Trebuie să fim bucuroși cănd ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

„Lupta pentru drept“ e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, avînd pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morții lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stilul științific greoiu în înțaiia ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor nespecialiști în materie de drept.

Căldările patriarhului Macarie de Antiochia în țările române (1653—1658), teșă pentru licență în istorie, de Emilia Cioran, București, stabilimentul grafic I. V. Sococ.

„Ilustratele Iancu“ Au apărut, nu una, ci două deodată. Prima ne înfășează într-un splendid peisaj cîmîterul din Tebea.

Pe aceasta se mai cetese și niște versuri potrivite din Sion:

Mii de mii de ani de-or trece
De amar și de nevoi,
N'or pute că să înce
Săvenirile din noi.

A doua ilustrată ne reprezintă „Goromul lui Horia“ Sub el se vede o mulțime de oameni, pe lângă cari apare în toată mărimea sa giganticul arbore secular.

Amîndouă ilustratele sînt lucrate cu fineță adevărat artistică.

De aici încolo deci să folosim numai ilustrate românești, și între ele mai ales *„ilustratele Iancu“*, din cari vor mai urma o serie întreagă.

O carte bună. Zilele acestea a apărut o broșurică de 65 pagini 4° mic, intitulată *„Buna chiverniseală“*, dînd sfaturi și îndemnări de muncă și cruțare, în limbă ușoară, pare-că anume scrisă pentru popor, și spriginindu-și îndeplinirea cu pilde din viața omeneimii. Această carte, al cărei titlu e: *„Buna chiverniseală“*, carte pentru toți, întocmită după ideile lui Samuil Smiles, de Teodor V. Păcățian, cuprinde următorii capitli: Munca și sîrguința; Obicînuința de a chivernisi; Lipsa de îngrijire; Buna rînduială, chiverniseala și Regulele chiverniselei.

Sigur *„Buna chiverniseală“* a dlui Păcățian satisface unei lipse de mult simțite în literatura populară instructivă. Preoții, învățătorii, directorii școlari au la dispoziție în *„Buna chiverniseală“* cea mai potrivită carte pentru a o recomanda poporenilor și a o pune în mîinile elevilor ca premiu de esamene. Costă numai 40 bani (20 cruceri) și se poate procura direct dela autor (Sibiu, Hechtgasse nr. 16), ori prin administrația *„Tribunei“*.

A eșit de sub tipar în editura librăriei Sococ & Comp.: *Documentele românești din arhivele Bistriței*, partea I, de N. Iorga.

Preț 4 lei.

„Țiganiada“ sau *„Alexandria ai țigănească“*, o preafrumoasă povestire în 12 cântări și vre-o 5000 de stichuri, scrisă acum o sută de ani, de preacunoscutul Ioan Budai Deleanu, ear' acum din nou scoasă și pe înțeles întocmită de V. O. — Editura librăriei Ciureu în Brașov. Preț 45 cr.

„Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu, recomandă următoarele note pentru piano:

R. van Saanen, cîvinte de M. Eminescu	Doina codrului	—75
I. Paschill. Cîvinte de I. Dorianu. Așa „mie-soris, romanja pentru voce și piano		—50
F. Domier. Soirées de Bucarest, vals	Sîrba Bucureștilor, pentru voce și piano de In D. Bulat	—50
I. Villacroze. De ce „mi-ai zis odinioară, romanja		—75
Pavotte de la Princesse „Marie“ de Michel Margaritescu		—75
Zéphir. Polca mazurca de G. Ionescu		—75
G. Vasilii. Freamătul Zăvoiuului, horă		—75
C. Felix. Cîvinte de I. Dorianu. Vals conjugal pentru voce și piano		—50
Radu D. Rosetti. E vre-un loc uitat de oameni, reverie pentru voce și piano		—50
I. Paschill. L'Amișie, vals	Ai plîns și tu vrodată? Romanja pentru voce și piano de Ernest I. Alexandrescu	—50
Nu înțeleg. De E. I. Alexandrescu		—50
Pictoriilor! De E. I. Alexandrescu		—50
Un fir electric. De E. I. Alexandrescu		—75
L'Affection. Polca franceză pentru piano de C. D. Belortu		—40
De Brăila à Gênes. Galop pentru piano de C. D. Belortu		50
Sîrba Bucureștilor, pentru voce și piano		—50
Joan D. Burlan		—50
Souvenir de Zürich. Polca mazurca de Anton Kneisel		—50
Gas de quartet original. De Mayer Lutz		—50

La comanda de la afară se se adaugă pentru porto postal încă 5 cr., ear' pentru expediție recomandată 20 cr. v. a. Pentru siguranța expediției recomandăm modalitatea din urmă.

Sosiți în Sibiu.

La 7 Decemvrie n. 1900.

Hotel *„Imperatul Romanilor“*: Maillard din Cluj Mandel cu familia din Ibașfalău, comercianți; Benkô, locotenent, Boda, sublocotenent, din Ibașfalău; Daniel cu familia, inginer din Voila; Micu, notar din Poiana; Kiehlauser, fabricant din Gratz; Dr. Herfurth, decan din Neustat; Tunyogi, restaurator, Drach, din Teuș; Hubert din Rottvasser, Szentpety din Ibașfalău, Pell, Feigelstok, Ungar, Hecht, Graef, din Budapesta, Fleischmann, Beng, Klaus, Deutsch, din Viena, comercianți;

Hotel *„Meltzer“*: Kovács, econom din Timișoara; Rosenthal, comerciant din Arad; Glokner din Szarvas, Fischer din Budapesta, Benadek din Viena, volajori.

Teatrul orășenesc în Sibiu.

Direcțiunea: Leo Bauer.

Sâmbătă, 8 Decemvrie n. 1900.

Cu concursul d-nei Tomy Robe din Brünn, ca oaspe.

DIE LIEBEN KINDER.

Piesă populară în 3 acte, de Victor Leon. Începutul la 7 ore seara.

Cursul pieței din Sibiu.

Din 7 Dec. n. 1900.

Hărto-monetă română	Camp.	18.90	vînd.	19.—
Lire turcești				
Imperial (15 B aur)				99.0
Rublie rusești		2.51		2.56
Galbeni		11.35		11.42
Napoleon-d'ori		19.24		19.30
100 Marco germane		117.50		117.80
Livre sterling		24.—		24.25

Bursa de Budapesta.

Din 5 Dec. n. 1900.

Renta de aur ung. 4%	94.50
„ „ 4% „	90.20
„ „ val. cor. 6% „	99.0
Imprumutul căilor ferate ung.	97.50
Bonuri rurale ung.	98.—
„ „ croate-slavone	92.50
Obligațiunile desp. regalilor	98.35
Losuri pentru regularea Timi și Seghedin	183.50
Renta de hărto austria	97.35
„ de argint austria	96.75
„ de aur austria	96.85
Losuri austria din 1890	151.50
Acțiunile băncii austro-ungare	1700.—
„ de credit ung.	648.—
„ de credit austr.	680.50
Scrișuri fondare ale institutului de credit și economii „Albina“	102.—
Galbeni imperia	11.41
Napoleon-d'ori	19.20
Mărci 100 imp. germane	117.75
London 10 Livre sterlingi	240.80

Bursa de Viena.

Din 5 Dec. n. 1900

Renta de aur 4%	114.50
Renta ung. v. c. 4%	90.05
Imprumutul căilor ferate ung.	98.20
Bonuri rurale ung.	99.65
„ „ croate-slavone	92.50
Renta de hărto austria	97.20
„ de argint austria	97.10
„ de aur austria	114.40
Losuri austria din 1890	181.75
Acțiunile băncii austro-ungare	1692.—
„ de credit ung.	652.—
„ de credit austr.	654.50

Bursa de București.

Din 21 Nov. v.

5% Renta perpetuă	4% Pona. rur.	80
5% „ „ 1881	5% „ „ urb. Buc.	80
5% „ „ 1892	5% „ „ lași	74
5% „ „ 1893	Banca Naț.	2160
5% „ „ 1894	„ Agricola	287
5% „ „ 1895	„ României	—
5% „ „ 1896	„ de scont	227
5% „ „ 1897	Dac. Rom.	390
5% „ „ 1898	„ Națională	395
5% „ „ 1899	„ Construcții	25
5% „ „ 1900	„ Baniat artificial	—
5% „ „ 1901	„ Transv. non	—
5% „ „ 1902	„ Răis contră	90

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Baltes. Proprietar: Pentru *„Tipografia“*, societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

Cognac
CZUBA-DUROZIER & Cie.
 DISTILLERIE FRANÇAISE, PROMONTOR.

[384] 7-22

C

onfecțiune

de Jackette, Paletton-e,
 gulere pentru dame și
 domnișoare.

Numai după cel mai nou
 fason în genul cel
 mai fin și mai mijlociu
 la

Julius Wermescher,
 Sibiu, strada Cîsnădiei nr. 1.

[402] 2-8

Ilustrații românești!

Cărți postale

cu
ilustrații românești

„...toate n tot
 Frumoase cât eu nici nu pot
 Mai frumoase s'-'mi socot —
 Cu mintea mea,

in
peste 20 variante,

care de care
 mai fermecătoare

Se află cu prețul de **10 bani** per bucată

la

„Tipografia“.

societate pe acțiuni în Sibiu, str. Poplăcel nr. 16.

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit.

Tipuri admirabile.

„Foaia Poporului“,

este cea mai bună și mai ieftină gazetă populară.

„Foaia Poporului“

ese în fiecare Duminică, în format cuart mare, cu cuprins bogat politic-național, economic, literar, informativ etc. și cu ilustrații.

Pentru-ca fiecare știutor de carte se poată abona această foaie

„Foaia Poporului“

va costa numai 4 cor. pe anul întreg sau 2 cor. pe jumătate de an.

Abonamentele se fac de-adreptul sau prin mandate postale la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Cuprinsul oel mai bogat și mai valoros.

Eminenta revistă pentru politică, literatură, știință și artă:

Noua Revistă Română

ce apare la București (România)

sub direcția distinsului literat prof. univ. C. Rădulescu-Motru

se abonează și se vinde

cu numerul singuraticel la 1 coroană la administrația ziarului „Tribuna“.

➔ Apare de două-ori pe lună. ➔

Prețul abonamentului pe un an 24 lei, pe trei luni 6 lei.

Redacția și administrația la București, Pasagiul-român 20.

Cu cola orarea oelor mai distinși literați.

Un număr 1 cotoană.

Lectura cea mai aleasă.

Mijlocul probat prin autorități medicale și în spitalele mai mari folosit cu rezultat escelent este:

spirt de reumă
 (Reuhma-Geist)

cu efect sigur și extraordinar grabnic contra gicht, reumă, ischias etc.

Efectul este în unele cazuri așa de extraordinar încât adese-ori și la cele mai învechite boale după întrebuințare de câteva-ori înceată durerile cele mai acute.

Durere de dinți și de cap se vindecă în 5 minute.

Prețul unei sticle cu instrucție pentru folosit costă 1 cor., în calitate mei tare 2 cor. 40 bani.

Se capătă aproape în toate apotecile.

Pe postă cu rambursă sau trimițându-se banii înainte se expediază de către subscrișul

WIDDER GYULA,
 apotecar în S.-A.-Ujhely.

Depositar principal în Budapesta la apoteca dui Josef Török, Király-utca 12 și la Egger Nádor Apoteker, VI, Váci-körút 17. În Sibiu la apotecile I. C. Molnár, Gottlieb Henrik, E. Rummier. În Sebeșul-găsoso la apoteca Ludwig Binder. În Mediaș la apoteca Josef Oberth. În Cohalm la apoteca Ed Victor Melas. [392] 5-20

Distins cu diplomă de onoare și medalie de aur la espes. din Cair dela 1895 și la espes. igienică din Londra dela 1896.

Nenumărate scrisori de recunoștință și mulțumiri. Efect vindecător admirabil.

Dacă voiți să beți
cafea bună

comandați dela

„Societatea humană

pentru

importul de cafea“

din Fiume

(Fiumaner Kaffee-Import-Gesellschaft aus Fiume).

4 1/2 chg. New-Cuba, fină, curată. fl. 6.75

„ Manilla, aromatică, tare. „ 6.75

„ Hodeida-Moceca, cu gust

admirabil „ 7.42

„ Soerabaja, bunătră prețioasă „ 8.55

„ Cuba, Ceylon, Menado,

amestec minunat (fiecare separat pachetată) „ 7.42

La cafea poate să fie pachetată 1/4 chg.

Thee imperială 1 fl. 60 cr.

Toate se trimit franco și vămuite,

[382] 8-10 cu rambursă.

Lista prețurilor gratis și franco.

Cui îi trebuie mulți bani?

lunar până la 1000 coroane se pot câștiga cinstit și fără nici un risic. A se adresa sub **M. S.**

la: Annoncen-Bureau E. Kristoffik Zürich III. [110] 35-50

Prima fabrică de mobile în Sibiu

Fritz W. Elges,

Fabrica: strada Sărei nr. 37.

Telefon 37.

Depositar: str. Cîsnădiei nr. 30.

Telefon 46.

Cel mai mare stabiliment de mobile pentru

SALON,

REFECTOR,

DORMITOR.

Numai fabricate proprii, în tot felul de stil, sau după desemnuri.

Aranjează locuințe întregi.

Specialist pentru lucrări bisericesti orientale:

fruntare, altare, străni, pictură bisericească etc. etc.

Mobiliar pentru școli și aranjament intern pentru biserici noue.

Primește lucrări pentru edificii și montări de localuri, hoteluri, cafenele, decorațiuni de tot felul etc. [169] 39-50

Liferant al căilor ferate ungare.

Din editura „Tipografiei“, societate pe acțiuni în Sibiu.

Biblioteca populară a „Tribunei“.

1. Pădureanca. Novela de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipăruș Petru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcală și Tândală. Anecdota de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegător-tipograf. Un exemplar 80 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8. Colăcăritul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fica a nonă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndrăgășul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Răstărea de mamă. Legendă populară din giurul Măndolui. De George Coșbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă în limba română de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicitori, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turenilui de George Coșbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldărușca în trei picioare. Poveste francească de Eleonora Tănăsescu, după A. Gervay. Un exemplar 16 bani.
19. Căsuștea. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un peșter îndrăgășit. Novela de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Văntură-Teacă. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpăratoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasilor lui Nicolae Gugu. Un exemplar 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. Un exemplar 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasilor lui Nicolae Gogol. Un exemplar 40 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 20 bani.
29. Sgarăciul. Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
30. Lumea proștilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
31. Nuciu-împărat. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 24 bani.
32. Dina-împărată și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanu“. Un exemplar 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 10 bani.
34. Spice de aur. Culesse de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 20 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novela de Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 16 bani.
37. Frinosa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislan xoni. Un exemplar 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoara Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 80 bani.
43. Mica Fădăță. De George Sand. Un exemplar 60 bani.
44. Rusaliu păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițion. Un exemplar 44 bani.
45. Roma învină. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 40 bani.
46. Clara Milici. Novela de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enes Hedeș. Un exemplar 80 bani.
47. O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 16 bani.
48. Poezii populare „Căntece bătrânești. Din culegerile lui I. Pop Reteagănu. Un exemplar 20 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor și peste tot vânzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vânzare în librăria W. Krafft în Sibiu.

Fabrică de casse.

Subscrișul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atențiune în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu confundă cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătare în rata.

Lista prețurilor gratis și franco

Instalare de lumină Atycelen.

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,
 strada Poplăci-mare Nr. 8.

[53] 43-

